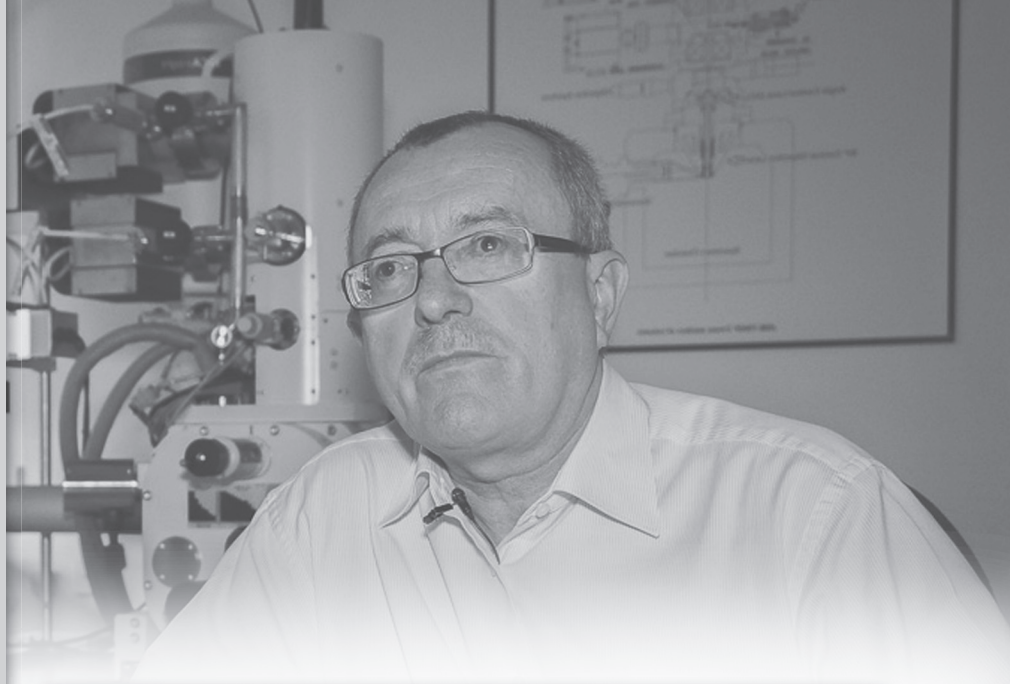

gia számára, rá hivatkoztak a 19. században azok az oktatáspolitikusok, akik az iskolarendszer kiépítésén dolgoztak, és azok a reformpedagógusok, akik a 20. század elején a gyermeki aktivitásra, az önálló ismeret- és tapasztalatszerzésre, az élményszerű tanulásra fektették a hangsúlyt. Különböző szellemi áramlatok és tudományágak képviselői részleteiben ugyan sokszor eltérő módon ítélték meg Apáczai életművét, ám abban mindig, mindenki egyetértett, hogy a magyar gondolkodástörténet egyik korai kiválósága volt, olyan, aki hazáját és Európát is jól ismerte. Az ő személye és művei jelentették mindig is az egyik legfontosabb kapaszkodót az erdélyi (tágabban a magyar) értelmiségiek számára történelmük, hagyományaik, nyelvük és nemzeti identitásuk kapcsán. Apáczai Csere János alakja sokszor megjelent a magyar irodalmi művekben: versekben, regényekben és drámákban is.

Élete valamennyi magyar számára ma is útmutatást jelent, művei a magyar és egyetemes nevelés- és művelődéstörténet értékes kincsei. Apáczai Csere János igazi européer tudós volt, aki hazája sorsát elválaszthatatlannak tartotta kontinense jövőjétől. Összekötő kapocs volt ő a magyarság és Európa más nemzetei között. Olyan világot járt, enciklopédikus műveltségű férfi, akinek filozófiai és pedagógiai gondolatai egyetemesek, és minden időben értéket képviselnek. Üzenete halála után 360 évvel is időszerű.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Apáczai Csere János: *Válogatott pedagógiai művei*. Szerk.: Orosz Lajos, Tankönyvkiadó, Budapest, 1976.
- Bán Imre: *Apáczai Csere János*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2003.
- Bod Péter: *Magyar Athenas*. 1766. 11-14. A mű elektronikus változata: http://mek.oszk.hu/01800/01811/html/pages/OSZK_M46282_BP_Magyar_Athenas0047.htm (A letöltés ideje: 2019. január 12.)
- Gazda István – V. Molnár László (vez.): *Az Apáczai Csere Jánosról (1625-1659) szóló irodalom válogatott bibliográfiája*. <http://mek.niif.hu/05100/05113/05113.pdf> (A letöltés ideje: 2019. január 12.)
- Houssaye, Jean (dir.): *Premiers pédagogues: de l'Antiquité à la Renaissance*. ESF Éditeur, Paris, 2002.

KLEMEN TERÉZIA

DUSZA JÁNOS PROFESSZOR ÚR BEMUTATÁSA

„Én egész népemet fogom nem középiskolás fokon tanítani!”

(József Attila)

Hogy miért József Attila-idézettel kezdek el bemutatni egy fizikusprofesszort? Tehetnék fel nagyon sokan a kérdést. Az összefüggés nem véletlen. A múlt században Dusza János professzorral egy időben voltunk egyetemi hallgatók Budapesten, az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. Én a Bölcsészkarra jártam, ő a Természetudományi Kar fizika szakos hallgatója volt, de egy kollégiumban laktunk, s akkor az ún. „cseh-szlovák különítmény”, vagyis mi, felvidéki egyetemisták, nagyon összetartottunk.

Mikor én éppen József Attila-vizsgára készültem, akkor említette, meg-lásd, ez nálam is így lesz majd, s idézte a *Születésnapomra* című vers ismert, itt mottóként említett sorait. Őszintén szólva mindenki kételkedett ebben, hisz János barátunk akkor arról volt ismert, hogy imádott bulizni, sörözni, csajozni, s inkább a kollégium diákkirályának posztjára hajtott, amit meg is nyert, mint valamilyen tudományos fokozatokra. De ő biz csak hajtogatta a József Attila-i idézetet. S lássanak csodát, most bemutatathatom Önöknek

azt az embert, aki már nagyon fiatalon hitt önmagában, és el is érte kitűzött céljait.

Íme, a professzor, ismerjék meg Önök is Dusza János fizikusprofesszort.

Dusza János Sajógömörön született 1952. október 14-én, aztán Gömörhorkán nevelkedett. Az alapiskola elvégzése után a tornaljai gimnáziumban érettségizett, majd a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen szerzett diplomát, kutatófizikus szakon. 1977 elején került a kassai Kohászati Kutatóintézetbe. 1987-ben elnyert egy német tudományos ösztöndíjat, s így került ki először a vasfüggönyön túlra, a stuttgarti Max Planck Intézetbe. 1989 és 1990 között Alexander von Humboldt-ösztöndíjasként dolgozott Stuttgartban, ahol sok európai hírű tudóssal találkozott Németországból, Angliából, Ausztriából és más államokból. Nagyon jó barátságok és ismeretségek szövődtek köztük, melyek a későbbiekben is hasznosnak bizonyultak. Sajat bevallása szerint ez a másfél éves tanulmányút határozta meg további tudományos munkásságát. Többek között ennek köszönhetően került ki több hónapra Londonba, a Queen Mary Universityre, illetve másfél évre a hollandiai Pettenbe, ahol az Európai Bizottság egyik kutatóintézetében dolgozott,

majd az ausztriai Sibersdorfba, ahol szintén másfél évet töltött az ország legnagyobb anyagkutató intézetében. 1995-ben elnyerte a műszaki tudományok doktora címet (DrSc). A Szlovák Tudományos Akadémia 2005-ben, aztán pedig 2009-ben neki ítélte „Az év tudósa” megtisztelő címet. Több hazai és külföldi tudományos szervezet, köztük az Európai Szabványügyi Bizottság (CEN) és a Magyar Tudományos Akadémia köztestületének elismert és megbecsült tagja, nemzetközi konferenciák sikeres szervezője, nemzetközi projektek koordinátora, közel 300 eredeti publikáció, köztük hét könyv szerzője, illetve társszerzője. A Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács elnöke. Jelenleg a Szlovák Tudományos Akadémia (SZTA) elnökségének tagja.

2007 óta a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) külső tagja. Szakterülete az anyagtudomány és a modern kerámiák. A Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság szavazati joggal rendelkező tagja a Miskolci Területi Bizottságban. A Kassai Műszaki

Egyetem professzora, a pozsonyi Szlovák Műszaki Egyetem és a budapesti Óbudai Egyetem vendégprofesszora.

A Szlovák Tudományos Akadémia Elektrotechnikai, Anyagtudományi és Technológiai Kollégiumának volt elnöke, jelenleg tagja, és a Szlovák Műszaki Akadémiai Doktori Fokozat Bírálóbizottságának elnöke, valamint a Szlovákiai Tudós Társaságnak tagja. Az Európai Szerkezetintegritási Társaság TC-6 Ceramics részlegének elnöke, az Amerikai Kerámiai Egyesület, az Európai Szabványügyi Bizottság és az Euroscience, valamint a World Academy of Ceramics tagja.

Dusza János professzor tanulmányait az óvodától kezdve az egyetemig bezárólag magyar nyelven abszolválta, mégis Szlovákia, egész Európa, sőt az egész világ tudóstársadalma tisztelettel néz fel rá. A Novofer Alapítvány által 1989-ben alapított Gábor Dénes-díjat 2014 december közepén a magyar Parlamentben vehette át „a korszerű anyagtudomány, kutatás és fejlesztés, valamint a technológiai transzfer

rendszerekhez kapcsolódó infrastruktúra kiépítése és az európai kutatási térségbe történő integrációja során a visegrádi országokkal együttműködve végzett sikeres munkájáért, publikációs és oktatói tevékenységéért.” A rangos elismerést Kövér László, az Országgyűlés elnöke és Lovász László, az MTA elnöke adta át. 2018-ban pedig lakóhelyén, Kassán választották az év emberének, s ezáltal a Dicsőség Termének új lakója lett személyében. Ez év tavaszán kínai előadaskörúton vesz részt, ahol több kínai egyetemen, összesen tizennégy előadást tart, természetesen angol nyelven, hisz Kínában a Xi'an Northwezttern Polytechnical Egyetem tiszteletbeli professzorává választotta.

A professzor úr legkedvesebb tevékenysége az oktatás, minden évben több doktorandusz hallgatóval dolgozik együtt és segíti pályájuk alakulását. Valóban igaz lett az a József Attila idézet, amit már egyetemista korában megjósolt.

